

Openbaringen 2:4

“Maar Ik heb tegen u dat gij uw eerste liefde hebt verlaten”

1 wat Jezus weet

2 wat Jezus mist

3 wat Jezus zegt

Gemeente,

Een brief. Die krijg je vandaag de dag niet meer. Alles gaat per sms of met app-jes of ouderen per mail. Dat is vlugger en makkelijker. En dat is een voordeel. Het nadeel kan zijn dat een brief langer bewaard blijft. Een brief kan ook uitgebreider zijn en daardoor dieper van inhoud kan zijn. Soms zijn er brieven van vader of moeder, opa of oma van jaren terug waarin een geestelijk testament staat. Of waarin laatste raad staat voor hun kinderen en kleinkinderen. Dat is natuurlijk heel kostbaar. En daar kun je soms toch eens over denken om dat te doen voor je geliefden. En als je appt en sms't is het de vraag en opdracht om daar ook eens iets zinvols in te zetten. Waarom niet per app of sms, of per mail iemand op de Heere wijzen, of waarschuwen of aansporen? Zodat ook de moderne communicatiemiddelen een echte inhoud hebben. Net zoals de brief van vanmorgen.

De brief aan Efeze. We hoorden vorige week: Johannes wordt door de Verhoogde Christus op Patmos geroepen. En Zijn verschijning wil Johannes leiden tot gehoorzaamheid. Dat hij strikt opschrijft wat de Heere hem te kennen geeft. Zonder aanzien des persoons. De boodschap van God voor elke gemeente apart. Want Jezus wandelt tussen de gemeenten om hen te verzorgen zoals de priester de kandelaar verzorgt. En Jezus kent elke gemeente zo goed dat Hij precies voor elke gemeente een eigen boodschap heeft. En wij vragen ons maar af steeds: wat zou de Heere Jezus aan hervormd Waarder schrijven? Zo'n 900 jaar na haar ontstaan, 400 jaar na de Reformatie, 125 jaar na de 1^e scheuring in 1887, 10 jaar na de 2^e scheuring in 2004. In hoeverre geldt wat aan Efeze is geschreven voor ons? Laten we, biddend om Gods Geest, gaan zien.

Onze tekst is een aanklacht, negatief dus. Alleen, de tekst begint met 'maar'. Dus dat wil zeggen: er is ook wat anders gezegd. Er is wel degelijk ook iets positiefs gezien door de Heere in Efeze. En na dat positieve komt dan: "Maar Ik heb tegen u....."

1 wat Jezus weet

Het positieve bestaat in drieën in Efeze. Hun werken, hun arbeid, hun lijdzaamheid. Er werd veel werk verzet in de gemeente. Als we het een beetje overzetten naar onze tijd: er werden veel clubs en kringen verzorgd en daar waren leidinggevenden voor. Er werd veel werk gemaakt van voorbereiding voor de kringavond. En ook van de christelijke opvoeding. Veel gelezen erover, veel avonden erover bezocht. Maar ook diaconaal werk. Opzoeken van ouderen en eenzamen, klaar staan om boodschappen te doen of hen ergens naar toe te rijden. En evangelisatorisch werk. Veel contacten gelegd en materiaal gemaakt voor rand- en onkerkelijken. Ik weet uw werken.

En uw arbeid. Dat wordt erachter uitgelegd. Ze maakten werk van het toetsen. Er kwamen leidinggevenden en predikers langs die hun woordje goed bij zich hadden. Nikolaieten heetten ze. Soort apostelen vonden ze zichzelf. Maar Efeze toetste ze. Het klinkt mooi wat ze zeggen en ijverig, maar is hun leven er ook naar? Is hun levensstijl ook een voorbeeld? En het klinkt wel mooi en vlot, maar is het ook echt Bijbels? En dat bleek niet zo te zijn. Het waren dwaallichten. En Efeze onderkende dat.

En uw lijdzaamheid. Dat is volhouden. Ook al valt het zwaar. Omdat je niet altijd vrucht ziet. En kunt denken: waar doe ik het voor? Omdat je meewarig wordt aangekeken en bespot als je toetst en dingen afwijst. Omdat de vervolging zich begon af te tekenen. Omdat je het toch al druk genoeg hebt met alle andere dingen van het leven. Maar ze hielden vol met gemeenten werk en toetsen. Het was hun wat waard en mocht ze wat kosten.

Zo ziet de Heere Jezus Efeze. En we vragen ons nu eerlijk af: zou Hij dat ook van ons kunnen zeggen? Veel inzet voor de gemeente en Gods Koninkrijk? Of geven we eigenlijk altijd niet thuis als Gods rijk als de gemeente een beroep op ons doet? Kijk, je hoeft niet altijd 'ja' te zeggen, maar altijd 'nee', kan dat? Te druk met andere dingen. Werk, hobby, huis, slokt alles op. Eigenlijk nooit tijd om iets voor de gemeente te doen, eigenlijk nooit aandacht om voor de gemeente te bidden. Zou je je voor je bedrijf net zo inzetten als voor de gemeente..... wat zou er van terecht komen? Alles toetsen aan de Waarheid? Of vinden we het al gauw goed. Ja, als het maar makkelijk luistert en een beetje boeit. Als ik er maar een goed gevoel bij heb en wat aan heb. En trouwens, toetsen, toetsen ik weet dat allemaal niet zo hoor, van verzoening, bekering, uitverkiezing, waar geloof, hoe ik dat toetsen moet, eigenlijk heb ik daar veel te weinig kennis van. En lijdzaamheid, volhouden. Of geven we al makkelijk op? Als het wat tegen zit, als er geen waardering maar

commentaar op komt, als het wat veel kost nou ja, dan stoppen we er maar mee. Het moet wel leuk blijven. En als het dat niet meer is, dan bedank ik ervoor. Dan moet de gemeente en het gezin het zelf maar uitzoeken. Eerlijke vragen. Die een eerlijk antwoord vragen voor Gods Aangezicht.

Toch denk ik, gemeente, over het algemeen gesproken, dat hervormd Waarder wel wat op Efeze lijkt. Er wordt veel werk verzet. Echt waar. Kringen, clubs, verenigingen, zondagsschool, leiding die er weer is en zich inzet. Echt wel. Velen. Inzet voor anderen: ik hoor en zie mooie dingen: kaarten naar zieken, meeleven in rouw en eenzaamheid, klaar staan om te rijden of te helpen: het is er zeker. Zoeken om anderen te bereiken met het Woord: het is er. Toetsen? Ook dat gebeurt. Op een eerlijke, integer manier toetsen of de prediking naar de Schrift is: de kerkenraad is er een voorbeeld van en zo gebeurt het door meerderen. Lijdzaamheid, volhouden: er zijn er die ondanks veel zorg en moeite trouw blijven. Trouw blijven in de gemeente, in het gezin. Al jarenlang. Jezus weet uw, jouw, werken, arbeid en lijdzaamheid.

2 wat Jezus mist

Maar..... maar Ik heb tegen u. Tegenover dat positieve ziet Jezus iets negatiefs. Of eigenlijk niet tegenover, maar erdoorheen. En dat is erger, dat tast alles aan. Waardoor dat positieve zijn waarde verliest. Een mooie appel, maar er zit een worm doorheen. Die tast van binnenuit heel de appel aan. Een worm die van binnenuit alle werk, arbeid en lijdzaamheid aantast. Zo erg dat Jezus ervan zegt: als je je daar niet van bekeert, dan blijft er van heel de gemeente niks over, dan verdwijnt hij. Omdat Ik hem weghaal en laat uitsterven. Zo erg.

Wat is dat dan? Ik heb tegen u dat gij uw eerste liefde hebt verlaten. Wat is dat? Eerste liefde. Eerst maar een voorbeeld. Kijk, je krijgt als kind van 5,6 jaar een cadeautje voor je verjaardag . Een spel, een game ofzoiets. En je bent er weg van. Niet vandaan te slaan. Heel de dag zou je het liefste ermee bezig zijn. Het moet mee naar slaapkamer en bed en al. De eerste dag tenminste. Maar na een week is het bijna helemaal over. En na een maand kijk je er niet eens meer naar. De eerste liefde is voorbij.

Nog dichterbij komt natuurlijk het voorbeeld van liefde zelf. Je krijgt verkering. Met het meisje, de jongen van je dromen. Heel de dag denk je aan haar, aan hem. Overall komt zijn of haar naam terug. En het komt tot een huwelijk. En alles is mooi. Als ik o huwelijksgesprek vraag: noem eens iets positiefs en negatiefs op van elkaar. Ja dat eerste lukt wel, maar ja negatief, negatief, toch eigenlijk niks. Verwonderd dat je elkaar gekregen hebt. Dankbaar dat God je hem/haar gegeven heeft. En

je neemt de eerste weken vrij om heel de dag samen dingen te kunnen doen. En na je eerste werkdag weer naar huis. Hoe eerder hoe liever. De eerste liefde. Maar na verloop van weken, maanden, jaren sijpelde het weg. Het verlangen naar elkaar, de verwondering over elkaar. En je gaat je van lieverlee ergeren, irriteren aan dingen van de ander. Altijd te laat overal, altijd rommel in huis laten, altijd..... De eerste liefde is voorbij, is weg.

Dat verwijt Jezus de gemeente van Efeze dus in geestelijk opzicht. En nu willen we dat eerst toepassen op ons als gemeente, daarna op ons persoonlijk. Allereerst dus op Waarder als hervormde gemeente. Kort na 1100 kwam hier een kerk. Het evangelie na eeuwen Germaans heidendom. Wat een wonder. Hoe zullen mensen dat toen ervaren hebben? Rond 1600 kwam hier de Reformatie. Na eeuwen duisternis weer licht op de kansel. Ds Abrahams Jans de eerste predikant van de Reformatie. Nu wat dichterbij. Hoewel. 1887. De doleantie, wat nu de gereformeerde kerk is geworden. Van de 300 mannelijke belijdende leden gaan er 250 weg. Er blijven er 50 over. Ik schat zo in: van 400 kerkgangers blijven er 60 over. Of kerkgangers: ze kunnen niet naar de hervormde kerk, want de dolerenden houden dienst in het kerkgebouw. En er is geen kerkenraad meer, geen kerkvoogdij meer. Alles gereformeerd geworden. 2 en een half jaar lang zijn er geen hervormde diensten in Waarder/Driebruggen. En op 30 juni, 7 en 14 juli 1889 is er zelfs helemaal geen kerkdienst meer. Staat de kerk zondags leeg. En pas op 21 juli 1889 is er na 2 ½ jaar weer een hervormde kerkdienst in Waarder. Nog zonder eigen kerkenraad, dat komt pas in 1890. Wat zullen onze voorouders het als een wonder ervaren hebben. Toch weer kerk, toch weer hervormde diensten! En dan 2004. Nog vers en pijnlijk in het geheugen van velen. De helft verliet ons, 7 ambtsdragers vertrokken, veel zondagsschoolleiding, clubleiding, verenigingsleden. Er zou van hervormd Waarder niets meer overblijven: vrouw in het ambt, zegenen van verbintenissen van mensen van gelijk geslacht, vrijzinnigheid. En toch: er kwamen weer kerkenraadsleden, er kwam weer leiding, het Woord bleef, er kwamen weer doop- en avondmaalsdiensten. 1 jan 2009 was de kerkenraad weer compleet en de prediking bleef. Eén Middelaar, 2 wegen en 3 stukken. Wat een wonder. Zo is dat toen door velen ervaren. Wat een wonder. Toch weer gemeenteleven, toch weer doop en avondmaal, toch nog de zuivere prediking. Wat een wonder, geschenk, verwondering, dankbaarheid. Een eerste liefde. Tranen van verdriet, maar ook van ontroering: de Heere werkt toch nog steeds.

Maar hoe is dat 10 jaar later? In 2014. Zijn de verwondering en de dankbaarheid weggeeft? Is het weer gewoon geworden? En misschien zelfs irritatie gekomen of ergernis af en toe? Waarom ook

altijd zus, en waarom ook nooit zo? Je kunt je aan deze of gene dominee ergeren. Aan dit of dat gemeentelid daar voor me of naast me. Moet Jezus zeggen: Waarder, u hebt uw eerste liefde van 10 jaar geleden verlaten? Wat hebt u ervan doorgegeven aan de jonge generatie? De generatie van onder de 20/25 zeg maar die de scheuring niet echt bewust heeft meegemaakt? Hoe is het met jullie? Wat hebben jullie erover gehoord van je ouders? En hoe ga je ermee om? Onverschillig, 't is toch saai en waarom altijd zoals het gaat? En zij die later zich bij ons aansloten? Misschien eerst verwonderd en dankbaar, en nu..... Moet Jezus zeggen: Ik heb tegen u, gemeente, dat u uw eerste liefde hebt verlaten.....?

En dan persoonlijk. De eerste liefde. Als u daarvan weet. Vul het maar in. Die eerste tijd dat Jezus Zich openbaarde aan je. Dat Hij je geloof gaf: ik ben verlost, ik ben verzoend, gered. Ik ben gekocht en heb een Borg en Zaligmaker. Misschien viel het wat samen met je eerste avondmaalsgang of je belijdeniscatechisatie of belijdenis gaan doen. Misschien kwam het ineens, misschien na een lange tijd van zoeken en worstelen, hopen en wanhopen. Maar toen: gered! Jezus eigendom en Gods kind! Hij voor mij. En de kerkdienst mocht heel de zondag duren. Heel de dag door kon je bidden en danken en zingen. Alsof je in een roes leefde. Verwondering en verlangen om heen te gaan. Om eeuwig met de Heere te zijn. Het had zó gemogen van je. Eerste liefde.

Maar....da's over, weg. O ja, je doet alles wel. Werk, arbeid, lijdzaamheid. Maar de liefde is weg. De tere gemeenschap met Jezus, de vreugde en verwondering dat ik dit doen mag. Het verlangen om dichter en dichter met Jezus te zijn. De wederliefde dat voor Hem Die Zichzelf voor mij gaf, ik mijzelf helemaal wil teruggeven. Als ik zie wat Hij voor mij deed, wat het Hem kostte, dan kost het mij nooit teveel en is het nooit te zwaar. Dat is weg. O ja, het gebeurt allemaal wel. Je werk en inzet, je arbeid en lijdzaamheid. Aan de buitenkant is niets te zien. Nog niets te merken. In elk geval tot op heden niet. Trouw, ijverig, standvastig. Maar: de eerste liefde is er uit weggesijpeld. Je, je kunt je inderdaad gaan ergeren en irriteren aan dingen. Waarom moet ik altijd...? Waarom heb ik het zo zwaar....? Soms heb je tegenzin, o ja, je gaat wel en je doet en bidt en leest wel, maar niet vanuit brandende, eerste liefde.

3 wat Jezus zegt

Moet Jezus dat zeggen tegen u, jou, mij. Ik heb tegen u dat de eerste liefde weg is. De eerste liefde verlaten, als gemeente, persoonlijk. Dat het wonder en de glans van het gemeente zijn er voor ons van af is. En van het persoonlijk geloofsleven eraf is? Heeft Jezus gelijk als Hij dat zegt tot ons? Dan is dat erg. Heel erg. Zo erg dat het voortbestaan van

de gemeente daarmee gemoeid is en op het spel staat. Want als dat zo blijft kom ik haastig en zal de kandelaar weren, wegnemen. De gemeente wegnemen, laten verdwijnen. Kan dat? Dat er in Waarder geen hervormde gemeente meer is over en tijdje? In Efeze kon het, want daar is geen christelijke gemeente meer, al eeuwen niet meer. De kandelaar is weggenomen, verplaatst. Menselijk denk je, och dat zal in Waarder toch zo maar niet gebeuren. Dat er geen hervormde gemeente meer is hier...? Maar als de Geest wijkt. Als God Zijn Geest niet meer laat werken. Niet meer laat tegenhouden allerlei invloeden, maar alles binnen laat komen. Allerlei wensen en verlangens. Allerlei wind van leer en levensstijl. En de prediking slaat met lamheid. En er komt niemand meer tot geloof. Jongeren haken af en verlaten de gemeente en de kerk. Over hoeveel jaar is het dan gedaan? Hoeveel generaties? En kleinkinderen zitten in een vergrijsde gemeente waarin alleen maar iedereen gerustgesteld wordt. En is het ook niet een gevolg: als ouders, ouderen niet meer de liefde, de eerste liefde kennen, maar alles maar doen en blijven doen als een machine en ondertussen lopen te mopperen en murmureren en af lopen te geven op de gemeente, dan jaag je toch jongeren weg en stoot je toch anderen af.....?

Daarom: bekeer u. Dat zegt Hij, Die als Priester wandelt tussen de gouden kandelaren. Om ze te verzorgen en weer te laten branden, weer licht te laten verspreiden. Om door Zijn bloed en Geest weer tot leven te brengen. Hij zegt: bekeert u. En waar begint dat? Gedenk dan hoe het was. Want ja, het lijkt nu nog wel heel wat en best aardig. En in vergelijking met anderen gemeenten..... Maar gedenk hoe het was. Net na 2004, net na je bekering en eerste omhelzing van Jezus. En hoe het nu is. Dan is bekering: erkennen. En dan zegt Jezus niet: nu ja, zo gaat dat nu eenmaal. Je kunt dat begin natuurlijk niet vast blijven houden. Dat is de loop der dingen en van het geloofsleven. Dat gebeurt. Nee, ik heb tegen u dat gij uw eerste liefde verlaten hebt. Dat gebeurt maar niet, maar gij verlaat de eerste liefde. Bewust, zelf gedaan. Verlaten, weggegaan, vertrokken, afstand van genomen. Je hebt verlaten. Erkennen: ik heb mezelf laten inpalmen en meetrekken door andere dingen, ik heb mezelf laten overwoekeren door druktes en zorgen. Ik heb mezelf overgegeven aan zonden en zondige gewoontes. Ik heb mezelf, mijn ziel niet bewaakt en niet ten bloede toe gestreden.

En het tweede van bekering is: erkennen is het eerste. En het tweede: wederkeren. Wederkeren tot Hem. Smekend om genade. Als verloren zonen en dochters wederkeren tot Christus. De Bron van de liefde. Wederkeren om genade. Want genade alleen kan redden. Denk eens in. Dan heb je zoiets moois gekregen: een gemeente met Woord en sacramenten. Een geloofsleven rijk en teer. Maar je hebt het veracht, vergeten, laten overwoekeren. Moet je eens indenken: u geeft uw kind

een mooi konijntje. Heel mooi. Maar na een aantal weken is dat konijntje totaal onverzorgd en ondervoed op sterven na dood. En dat gebeurt een keer en nog een keer en wat zegt dan: geef je konijntje maar terug. Want het is aan jou niet besteed en bij jou niet in goede handen. Ik laat er een ander voor zorgen. Weg. Dat is logisch en terecht? Als de Heere je Zijn gemeente geeft en geloofsleven geeft en de eerste liefde daarvan, en je hebt het verwaarloosd, één keer, twee keer, dan heeft Jezus toch het recht, dan begrijp je toch als Hij zou zeggen: ik neem het weg. De gemeente, je geloofsleven, want je verwaarloosd het toch maar, het is je niet toevertrouwd. Ik neem het in en weg. En dan: dan blijkt het. Dan zeg je of: nou ja goed dan maar zonder. Zonder gemeente en geloof kun je ook wel leven. Of, of en dat is het echte: je smeekt, o Heere, dat niet. Ik kan niet zonder gemeente en Uw dienst, ik kan niet zonder geloof en zonder de liefde van Christus. O Heere, ontferm U, wees mij genadig, geef mij, laat mij Uw dienst, Uw Christus en het leven uit Hem.

En toen hij nog verre was zag hem zijn vader. En liep op hem toe en kuste hem en nam hem in zijn armen. Zo is de Heere. Zo verzorgt Hij de kandelaar. Zo laat Hij de kandelaar weer glanzen en licht geven. Zo geeft Hij weer die verwondering, die liefde. Over Zichzelf. Over Zijn Gemeente, over Zijn genade. Amen